

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREKRŠAJIMA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o prekršajima ("Službene novine F BiH" broj: 63/14) iza člana 16. dodaje se novi član 16a. koji glasi:

“Član 16a. (Troškovi prekršajnog postupka)

Troškove prekršajnog postupka snosi:

- a) okrivljeni u slučaju kada bude oglašen odgovornim za prekršaj,
- b) ovlašteni organ koji je pokrenuo prekršajni postupak u slučajevima obustavljanja postupka propisanim članom 76. tačke 1), 9) i 11).
- c) ukoliko prekršajni postupak bude obustavljen iz ostalih razloga propisanih članom 76. troškovi postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Član 2.

Iza člana 19. dodaje se novi član 19a. koji glasi:

“Član 19a. (Beznačajan prekršaj)

Nema prekršaja, iako su ostvarena njegova bitna obilježja, ako je stupanj ugrožavanja ili povrede javnog poretka, društvene discipline i društvenih vrijednosti neznatan, nije nastupila štetna posljedica i ne postoji potreba za kažnjavanjem počinitelja. “

Član 3.

Član 22. mijenja se i glasi:

“Član 22 (Novčana kazna)

- (1) Novčana kazna može se propisati u rasponu ili u određenom fiksnom iznosu.
- (2) Kada se novčane kazne propisuju u rasponu, maksimalna kazna se može propisati do najviše peterostrukog iznosa minimalne kazne.
- (3) Kada zakon određuje raspon u visini novčane kazne za određeni prekršaj sud će odrediti visinu kazne uzimajući u obzir sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti uključujući, ali ne ograničavajući se na težinu prekršaja i njegove posljedice, stepen odgovornosti okrivljenog, uvid u evidenciju o njegovim prethodnim prekršajima, njegovu finansijsku situaciju, kao i da li je iskazao kajanje.
- (4) Zakonom se novčana kazna može propisati u rasponu, i to:
 - 1) za fizičko lice u iznosu od 30,00 KM do 10.000,00 KM
 - 2) za odgovorno lice u pravnom licu iznosu od 50,00 KM do 20.000,00 KM
 - 3) za pravno lice u iznosu od 500,00 KM do 200.000,00 KM

- 4) za osobu koja obavlja samostalnu poslovnu djelatnost—obrt u iznosu od 100,00 KM do 20.000,00 KM
- (5) Uredbom ili odlukom vlade, odlukom gradskog ili općinskog vijeća novčana kazna može se propisati u rasponu, i to:
 - 1) za fizičko lice u iznosu od 30,00 KM do 3.000,00 KM
 - 2) za odgovorno lice u pravnom licu u iznosu od 50,00 KM do 5.000,00 KM
 - 3) za osobu koja obavlja samostalnu privrednu djelatnost- obrt u iznosu od 50.00 KM do 6.000,00
- (6) Za prekršaje iz oblasti poreza, carina, finansija (bankarskog i deviznog poslovanja), zaštite okoliša i koncesija, radnih odnosa i zaštite na radu, iz oblasti sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije, zaštite potrošača, sigurnosti hrane, kulturnih dobara, građevinarstva, javnog informisanja, kao i usluga i prometa hartijama od vrijednosti, novčane kazne se zakonom mogu propisati:
 - a) u višestrukom iznosu ili
 - b) kao procenat porezne, carinske, finansijske ili koncesijske obaveze koja je trebala biti plaćena; ili
 - c) kao procenat ili višestruki iznos vrijednosti robe koja je predmet prekršaja, ali ne u iznosu većem od 200.000,00 KM.
- (7) Za najteže oblike prekršaja iz stava (6) ovog člana, zakonom se može utvrditi da visina početne novčane kazne ne može biti manja od desetostruke minimalne kazne utvrđene u stavu (4) ovog člana za pravno lice, i za odgovorno lice u pravnom licu.
- (8) Kazne utvrđene u stavu (4) i (5) ovog člana odnose se na prvo počinjenje prekršaja.
- (9) Kod ponovljenog prekršaja, zakonom se može propisati da se počiniocu ima izreći najmanje dvostruka minimalna novčana kazna utvrđena za taj prekršaj.
- (10) Ukoliko kažnjeni ponovi prekršaj treći i svaki naredni put, zakonom se može propisati dodatno dvostruko uvećanje posljednje izrečene novčane kazne, te izricanje odgovorajuće zaštitne mjere.

Član 4.

Iza člana 24. dodaje se novi član 24a. koji glasi:

“Član 24a. (Produženi prekršaj)

- (1) Produženi prekršaj je počinjen kad je počinitelj počinio više istih ili istovrsnih prekršaja koja s obzirom na način počinjenja, njihovu vremensku povezanost i druge stvarne okolnosti što ih povezuju, čine jedinstvenu cjelinu.
- (2) Odredba stava (1) ovog člana može se primjeniti samo kod prekršaja čija priroda dopušta spajanje u jednu cjelinu.
- (3) Kad utvrdi produženi prekršaj, ovlašteni organ prekršajni postupak pokreće zahtjevom za pokretanje prekršajnog postupka.
- (4) Prekršaj kojim se nanosi šteta nematerijalnim pravnim dobrima fizičkog ili pravnog lica može biti učinjen u produženom trajanju samo ako je učinjen protiv istog lica.
- (5) Sud će, ako utvrdi odgovornost okrivljenog za produženi prekršaj izreći mu težu kaznu od minimalno propisane, ali ne veću od maksimalne kazne utvrđene za taj prekršaj.”

Član 5.

Član 26. mijenja se i glasi:

“Član 26. (Opoziv uvjetne osude)

- (1) Sud može opozvati uvjetnu osudu ako kažnjeni u vrijeme provjeravanja počini isti ili teži prekršaj.
- (2) Kada sud u postupku utvrdi novi prekršaj iz stava (1) ovog člana, ranije rješenje će staviti van snage, a navedenu kaznu uzeti kao utvrđenu, utvrditi kaznu za novi prekršaj, te izreći jedinstvenu novčanu kaznu u skladu sa odredbama člana 24. ovog zakona.
- (3) Sud će opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrečene kazne ako kažnjenik tokom provjeravanja ne izvrši obaveze koje su mu određene, a objektivno ih je mogao izvršiti.
- (4) U slučaju da se utvrdi nemogućnost izvršenja obaveza, sud te obaveze može zamijeniti drugima, ili osuđenika osloboditi obaveza.
- (5) Bez obzira na razloge za opoziv, uvjetna osuda se ne može opozvati nakon što je protekla godina dana od isteka vremena provjeravanja.”

Član 6.

Iza člana 50. dodaje se novi član 51.a i glasi:

“Član 51a. (Zastara izvršenja izrečene novčane kazne)

Zastara izvršenja izrečene novčane kazne i troškova postupka u svakom slučaju nastupa protekom pet godina od dana pravosnažnosti rješenja o prekršaju, odnosno od dana kada je prekršajni nalog postao konačan i izvršan”.

Član 7.

U članu 52. stav (1) riječi: “novčane kazne i” i riječi: “novčana kazna i” brišu se.

U članu 52 stav (3) mijenja se i glasi:

“Svakim prekidom zastara za pokretanje i vođenje prekršajnog postupka i izvršenja zaštitnih mjera počinje ponovno teći, ali, bez obzira na prekide, zastara u svakom slučaju nastaje protekom dva puta onoliko vremena koliko je propisano u čl. 50. i čl.51. ovog zakona.”

Član 8.

U članu 56. stavovi (2) i (3) mijenjaju se i glase:

“(2) Prekršajni nalog se može uručiti okrivljeniku lično na licu mjesta ili putem pošte, te pričvršćivanjem ili ostavljanjem prekršajnog naloga na sigurnom i vidljivom mjestu na motornom vozilu, ako je prekršaj koji je počinjen vezan uz nepropisno parkiranje motornog vozila.

Sarajevo, 31.01.2021.

(3) Datum uručenja prekršajnog naloga je datum kada ga je okrivljeni primio lično ili putem pošte, odnosno dan kada je prekršajni nalog ostavljen na vozilu u slučaju kada je prekršaj koji je počinjen vezan uz nepropisno parkiranje motornog vozila”

Član 9.

U članu 72. stav (2) iza alineje 3) dodaje se alineja 4) koja glasi:

“4) rješenje kojim se okrivljeni oslobađa kazne (tzv.”oslobađajuće rješenje”).

Član 10.

Član 77.mijenja se i glasi:

“Član 77 (Oslobađanje od kazne)

- (1) Sud će osloboditi od kazne počinitelja kad to zakon izričito propisuje.
- (2) Sud može osloboditi od kazne počinitelja:
 - 1) kad ga posljedice prekršaja tako pogađaju da je njegovo kažnjavanje nepotrebno radi ostvarenja svrhe kažnjavanja;
 - 2) kad je otklonio ili umanjio posljedice prekršaja ili naknadio štetu koju je njime prouzročio, ili je platio ili ispunio propisanu obavezu zbog čijeg neplaćanja odnosno neispunjenja je pokrenut prekršajni postupak;
 - 3) kad se pomirio s oštećenikom i nadoknadio štetu.”

Član 11.

Iza člana 79.dodaje se novi član 79a.koji glasi:

“Član 79a. (Ispravka rješenja)

- (1) Greške u imenima i brojevima, te druge očite greške ili propuste u pisanju i računanju, nedostatke u obliku i nesaglasnosti napisane u rješenju o prekršaju ispravit će posebnim rješenjem sudija odnosno predsjednik vijeća na zahtjev stranaka ili po službenoj dužnosti.
- (2) Nakon pravosnažnosti rješenja iz stava (1).ovoga člana sudija odnosno predsjednik vijeća će izraditi novi prijepis rješenja o prekršaju, koji će strankama i učesnicima u postupku dostaviti zajedno s rješenjem o ispravci. Ispod naziva rješenja s ispravcima naznačit će se: (ispravak).
- (3) Protiv rješenja o ispravci odluke o prekršaju ili druge odluke žalba je dopuštena, a rok za žalbu teče od dana dostave novog prijepisa rješenja o prekršaju s ispravcima.”

Član 12.

Član 80.mijenja se i glasi:

“Član 80. (Izjavljivanje žalbe)

Sarajevo, 31.01.2021.

(1) Okrivljeni i ovlašteni organ mogu izjaviti žalbu:

- na rješenje o prekršaju;
- na rješenje o odbijanju prijedloga za povraćaj u pređašnje stanje;
- na rješenje o ispravci rješenja o prekršaju.

(2) Pored prava na izjavljivanje žalbe na akte iz stava (1) ovog člana, okrivljeni može izjaviti žalbu i na:

- na rješenje o odbačaju nepotpune, nedozvoljene i neblagovremene žalbe;
- na posebno rješenje o oduzimanju predmeta;
- na rješenje o odbijanju i odbačaju zahtjeva za ponavljanje postupka.

(3) Oštećenik može izjaviti žalbu na rješenje o prekršaju samo u pogledu imovinsko-pravnog zahtjeva.”

Član 13.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREKRŠAJIMA

I- USTAVNO PRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana IV.C.3 Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je predviđeno da se pravila postupka uređuju federalnim zakonom, kako bi se osigurala jednakost u postupanju kao i osnovni principi pravičnosti pred sudovima, što je u skladu sa odredbama člana IV.A.20. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano, da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti.

II- RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima jesu poboljšanje zakonskih odredbi koje su se u toku primjene važećeg Zakona iz 2014.godine pokazale ili kao nedovoljno precizne, nedorečene, te da se utvrde nove odredbe koje su nužne, i za koje se kroz praktičnu primjenu zakona pokazalo da ih je potrebno utvrditi zakonom. Također, razlog za utvrđivanjem novih odredbi jesu i potreba da su odredbe precizne i da ne ostavljaju bilo kakvu dilemu u pogledu jasnoće njihove primjene, kao i da se onemogućiti bilo kakvo proizvoljno i široko diskreciono pravo predstavnika ovlaštenog organa

kod pokretanja prekršajnog postupka, kako kod izdavanja prekršajnog naloga, tako i kod podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

U toku je procedura izmjena ovog zakona koju je iniciralo nadležno resorno Federalno ministarstvo pravde, kao obrađivač ovog zakona ispred Vlade Federacije BiH. Zakon je Vlada Federacije BiH u formi Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima Federacije BiH, utvrdila na 185.sjednici održanoj 4.07.2019.godine, ali se zastalo sa procedurom usvajanja ovog zakona u Parlamentu Federacije BiH.

Predložene izmjene u ovom tekstu nisu obuhvaćene prijedlogom Zakona koji je u parlamentarnoj proceduri, nego se radi o izmjenama na koje su kao nužne ukazali predstavnici poslovnog sektora, sa ciljem da se odredbama zakona smanje mogućnost koruptivnih radnji od strane predstavnika ovlaštenih organa, na način da norme budu jasne, precizne i da ostavljaju što manje prostora za slobodno diskreciono tumačenje od strane predstavnika ovlaštenog organa.

III- OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH IZMJENA ZAKONA

-član 16a) –utvrđuje se izmjena odredbe o troškovima prekršajnog postupka sa ciljem da pokretač prekršajnog postupka pokreće prekršajni postupak samo u situaciji kada nedvosmisleno utvrdi nezakonitosti koje može i dokazati, te da ovlašteni organ snosi troškove ukoliko je prekršajni postupak obustavljen iz razloga koji su na strani ovlaštenog organa, odnosno službenog lica koje je pokrenulo prekršajni postupak.

To su slučajevi:

- kada se obustavi prekršajni postupak zato što radnja prekršaja opisana u prekršajnom nalogu ili zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka koja se okrivljenom stavlja na teret nije prekršaj,
- ako nije dokazano u toku prekršajnog postupka da je okrivljeni zaista i počinio prekršaj ili
- ako je ovlašteni organ odustao od zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka prije donošenja rješenja o prekršaju.

-član 19a) utvrđuje “Beznačajan prekršaj” - Uvođenjem ovog člana koji je novi institut u prekršajnom pravu, smatra se da nema prekršaja, iako su ostvarena njegova bitna obilježja, ako je stupanj ugrožavanja ili povrede javnog poretka, društvene discipline i društvenih vrijednosti neznatan, nije nastupila štetna posljedica i ne postoji potreba za kažnjavanjem počinitelja. Dosljedna primjena ovog instituta tokom vremena trebala bi rezultirati ustaljenom sudskom praksom uslijed čega se za pojedina ponašanja (koja će biti tretirana kao beznačajan prekršaj) više neće pokretati prekršajni postupci.

-član 22- Novim članom je u stavu (2) utvrđeno da kada se novčane kazne propisuju u rasponu, maksimalna kazna se može propisati do najviše peterostrukog iznosa minimalne kazne. Dakle, omjer između početne i maksimalne novčane kazne mora biti 1:5. Važno je napomenuti da kazne propisane u Zakonu o prekršajima predstavljaju samo okvir za propisivanje kazni u materijalnim propisima koji određuju kazne za pojedine prekršaje. U važećem ZOP Federacije BiH u članu 22. stav (2) nisu utvrđeni, među pobrojanim važni

prekršaji u oblasti sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije, zaštite potrošača, sigurnosti hrane, kulturnih dobara, građevinarstva, javnog informisanja, kao i usluga i prometa hartijama od vrijednosti, koji su dodatno utvrđeni u stavu (6) novog člana. Dalje, utvrđeno je da za najteže oblike prekršaja iz stava (6), zakonom se može utvrditi da visina početne novčane kazne ne smije biti manja od desetostruke minimalne kazne za pravno lice, i za odgovorno lice u pravnom licu kako su utvrđene ovim zakonom. Također je utvrđeno da se kod ponovljenog prekršaja, zakonom može propisati da se počiniocu ima izreći dvostruka minimalna novčana kazna utvrđena za taj prekršaj. I konačno, ukoliko kažnjeni iznova ponovi prekršaj, zakonom se može propisati novčana kazna u iznosu dvostruke vrijednosti posljednje izrečene novčane kazne uz izricanje odgovorajuće zaštitne mjere.

-član 24.a) utvrđuje novu odredbu "Produženi prekršaj" koji nije utvrđen važećim Zakonom o prekršajima, ali je prisutan u sudskoj prekršajnoj praksi, a propisan je i u prekršajnim zakonima u zemljama u okruženju. Naime, vodeći računa o svrsi kažnjavanja, nije opravdano da se za istovrsne i vremenski povezane počinjene prekršaje od strane istog počinitelja izdaju pojedinačni prekršajni nalozi, odnosno podnose zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka, što bi predstavljalo nepotrebno opterećenje i subjekta nadzora, ovlaštenog organa, kao i nadležnog suda. Ponavljanje prekršaja će u svakom slučaju biti cijenjeno od strane suda kod odmjeravanja sankcije, a stavom (5) je utvrđeno da izrečena kazna mora biti veća od početne, ali ne veća od maksimalne kazne utvrđene za taj prekršaj.

- član 26- utvrđuje izmjenu važeće odredbe koja se odnosi na "Opoziv uvjetne osude" koja se u dosadašnjoj praksi pokazala kao kruta i rijetko primjenjiva, a posebno što u postojećem zakonu nije precizno utvrđena sama procedura opoziva uvjetne osude. Inicijativa za opoziv je prepuštena ovlaštenom organu, koji treba da prati ponašanje kažnjenog u vrijeme provjeravanja ranije utvrđene uvjetne novčane kazne, i blagovremeno nadležnom sudu podnese, za novi utvrđeni prekršaj, zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka sa zahtjevom za opoziv ranije uvjetne osude. Predloženim rješenjem sudu je ostavljena mogućnost da u konkretnom slučaju utvrdi i odluči o opozivu osude. Izrečna jedinstvena novčana kazna za prethodni i novo utvrđeni prekršaj, mora biti veća od svake pojedinačno utvrđene novčane kazne, ali ne smije preći zbir utvrđenih pojedinačnih novčanih kazni. I konačno, stavom (5) utvrđeno je da se uvjetna osuda s ne može opozvati protekom roka od godinu dana od dana provjeravanja.

- član 52a – se nastoji riješiti dosadašnje dileme i nedoumice vezane za zastarni rok za izvršenje novčane kazne. Naime, ovim rješenjem je odredba o zastari izvršenja novčane kazne utvrđena precizno i na pravom mjestu u Zakonu. U dijelu IV- ZASTARA a ne kao u važećem zakonu u XIII- EVIDENCIJE I BRISANJE OSUDA.

-član 56- izmijenjen je dosadašnji način uručenja prekršajnog naloga. Naime, dosadašnjim rješenjem je propisano da se kod prekršajnih naloga predajom na poštu od strane izdavaoca prekršajnog naloga i protekom roka od 5 dana prekršajni nalog smatra uručenim, što je izazivalo dosta opravdanih reakcija kod okrivljenih u dosadašnjoj praksi, jer se događalo da okrivljeni i ne zna da mu je izdat prekršajni nalog. Predloženom izmjenom stava (2) i (3) člana 56, datum uručenja prekršajnog naloga se smatra *dan kada je okrivljeni zaista i primio prekršajni nalog*, nevezano da li je primio na licu mjesta, ili mu je dostavljen putem pošte.

Izuzetak je kod prekršaja pogrešnog parkiranja gdje se datumom uručenja smatra datum kada je prekršajni nalog ostavljen na vozilu, jer sama priroda prekršaja opravdava takav način uručenja rješenja, uz činjenicu da se radi o najblažim prekršajima sa najnižim novčanim kaznama u fiksnom iznosu.

-član 72- dodaje se nova alineja – “Oslobađajuće rješenje” - Ova vrsta rješenja nije bila propisana u Zakonu o prekršajima FBiH iako je propisana u gotovo svim prekršajnim zakonodavstvima zemalja u okruženju, a kroz dosadašnju praksu pokazala se kao neophodna. Naime, isto je vezano za odredbe članka 77. koji je također izmijenjen, a koji propisuje uvjete kada se počinitelj prekršaja može osloboditi od kazne. U takvim slučajevima sud utvrdi da je prekršaj počinjen, ali zbog utvrđenih razloga propisanih članom 77. ostavlja se mogućnost sudu da donese rješenje kojim se okrivljeni oslobađa od kazne odnosno prekršajne odgovornosti, i to obligatorno u slučaju iz stava (1) člana 77., a fakultativno u slučajevima iz stava (2) istog člana.

-član 77. Mijenja se odredba koja reguliše oslobađanje počinitelja prekršaja od kazne koji je dopunjene kako bi se na jasan i precizan način odredili slučajevi u kojima sud može osloboditi počinitelja od kazne i koja bi doprinijela češćem korištenju ovog instituta vodeći računa o javnom interesu i svrsi samog prekršajnog postupka.

-član 79a). – Kroz praksu je uočeno da se dešavaju greške prilikom izrade otpravaka rješenja, a da nije precizno utvrđeno na koji način će se izvršiti ispravke očitih grešaka kao što su pogreške u imenima i brojevima ili propusti u pisanju i računanju i sl.

-član 80.- Mijenja se na način da nova odredba proširuje pravo na izjavljivanje žalbe na različite odluke suda kakva prava su prihvaćena u prekršajnom zakonodavstvu zemalja u okruženju.

IV. – FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije BiH, obzirom da su predložene izmjene takve prirode da preciziraju i jasnije određuju dosadašnje norme, a ne predviđaju uspostavljanje novih organa, odnosno radnih mjesta u postojećim organima, te njihova implementacija ne iziskuje dodatna novčana sredstva.